

25 ФІШОК, ЩО ВИ МАЄТЕ ЗНАТИ ПРО...

Бути письменником

1. ВАС ЛЕГІОН

Інтернет складається з 55 % порно та 45 % продуктів письменництва. Отже, ви не є самотніми. І це водночас добра і погана новина. Це погано, бо ви ніколи в житті не станете сяючим маленьким кришталевим поні, котрим хочете стати. Це погано, бо конкуренція там є настільки високою, наче кількість осіб на підпільних зібраннях свінгерів у 1970-х роках. Це добре, бо якщо ви все ж таки вирішили зайнятися цим, ви завжди знайдете потрібну спільноту людей, котрі завжди ділитимуться із вами своїми неврозами та рецептами алкогольних коктейлів. А також власними «вигаданими» методами, як позбутися трупів.

2. НЕ ВАРТО ГИДУВАТИ БАЗОВИМИ ФІШКАМИ

Багато хто з авторів-початківців намагаються проминути базу та вистрибнути з лона на світ Божий

із цілком сформованою літературною величчю, що ґрунтується виключно на власних тарганах у голові. Хе-хе... Ви не праві. Спочатку засвоюйте базу. Плутаєте «протягом» та «на протязі»? Не знаєте, який варіант правильний — «їх» чи «їхній»? Гадки не маєте, де ставити коми та що робити з лапками? Це все одно, що намагатися стати всесвітньо відомим шеф-кухарем, але не знати, як зварити яйце. Бо письменництво здебільшого є механічною дією. Цей процес полягає у тому, щоби вбудувати слово за словом у такий послідовності, щоб результат не був цілковитою маячнею.

3. НАВИЧКИ Є ВАЖЛИВІШИМИ ЗА ТАЛАНТ

Деякі автори пишуть так, як вони це роблять, та залишаються тими, ким вони є, бо вони народилися з магічною здібністю до складання історій. Вони можуть бути гнучкими, наче виноградна лоза, еякулювати блискучими розповідями та потужно-лінгвістичними магічними закляттями, що складаються природно, наче плями на простирадлі. Але таких письменників дуже небагато, і це означає, що, найімовірніше, ви не входите до їхнього переліку. Але гарна новина полягає у тому, що навіть найяскравіший талант помирає без навичок. Тож, вам варто постійно практикувати свою майстерність. Ви можете робити це за допомогою створення письмових історій, читання чи проживання життя так, аби про нього було цікаво писати. Ви маєте постійно вчитися, рости та вдосконалюватися.

4. УСІМ НАЧХАТИ, ЧИ МАЄТЕ ВИ СПЕЦІАЛЬНУ ЛІТЕРАТУРНУ ОСВІТУ

Уже приблизно тринадцять років (які є для мене щасливими, не дивлячись на забобони) я працюю професійним письменником. І ніхто, жодного разу — Богом присягаюся, жоднісінького разу — не запитав у мене, де я отримав літературну освіту. Навіть, чи отримав я її взагалі. Усім реально до сраки, до душі із чотирма гумовими членами, чи маєте ви диплома — хоч із літературної майстерності, хоч із обробки відходів. Важливим є виключно один фактор: «Чи дійсно ти здатен добре писати?».

5. РОЗМОВИ ПРО ФАРТ

Фарт має значення. Він просто працює — і крапка. Але ви здатні максимізувати фарт, позбувшись пошуку неприємностей. Вас не вразить блискавка, якщо ви не гулятимете полем, загорнутий у фольгу та обвішаний старими телевізійними антенами.

6. ЦЕ ПОВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Стати письменником за одну ніч неможливо. Може, у когось це і вийшло, але я впевнений, що він при цьому з'їхав із глузду від пароксизмів радості, страху, параної, провини та сумнівів. Стати відомим можна навіть за одну годину. Письменником — неможливо. Письменники виробляються так: виковуються

у печі власного божевілля та невпевненості у той час як один повний місяць змінює інший, і так багато-багато разів. Письменник, що ви ним стаєте, геть відрізняється від того, який починав писати.

7. У КОЖНОГО СВІЙ ШЛЯХ

Письменництво — то є подорож для однієї особи. На краще це, чи на гірше, але ви відправляєтеся туди на самоті. Частиною цієї подорожі є ваше власне унікальне лайно, саме воно набуває значення будівельних блоків вашої особистості: жорстокий батько, злий пес, смердюча хата, рожеве волосся, мати, яка кохає вас до нестями, фурія, котра працює у магазині іграшок. Друга частина — то є власне процес будівництва. Це частина, де ви власноруч копаєте тунель крізь землю та детонуєте вибухівку навколо себе. У світі не буває так, щоб двоє різних авторів сіли та почали розказувати дві однакові історії про те, як вони вилізли на світ із літературного кокона. Ви не є прекрасною та унікальною сніжинкою, окрім тих випадків, коли ви дійсно саме вона.

8. АВТОРСТВО ВІДЧУВАЄТЬСЯ ЯК ЧАРОДІЙСТВО, АЛЕ НЕ Є НИМ

Ви є володарем сили богів. Ви промовляєте: «Нехай буде світло!». І відразу з'являється чарівна фея, і вмикається світло. Письменництво є актом створення. Слова лягають на папір. Вони складаються у фрази,

речення, абзаци, а ті своєю чергою — у семіотичний казковий епос, що у ньому настільки важкі книжки, що ними можна прибити гіпопотама. Але вам не варто надавати фантазії надто забагато влади. Чарівник має контролювати власну магію — вона не повинна володіти ним. Повертайтеся на землю та беріться за роботу. Молоток має бути над чарівною паличкою, а цвяхи біля тритона. Магія повернеться тоді, коли ви завершите справу. Вона полягає у тому, що ви вже зробили, а не у тому, що ви робите.

9. РОЗПОВІДАТИ ІСТОРІЇ — ТО СЕРЬОЗНА СПРАВА

Поставтеся до цього з повагою та шаную. Саме розповіді різноманітних історій примушують нашу Землю обертатися. Навіть математика є одним із різновидів історії (хоча, будемо чемними, там таки замало простору для космічних волоцюг, чи морських драконів). Не дозволяйте письменництву та письменним розповідям бути чимось нікчемним. Не розтринькуйте свої здібності. Адже це реально прикольна штука. Історії містять у собі силу змусити людину відчувати. Мають спроможність примусити зійти на лайно. Містять енергію примусити змінити свою думку. Змінити цей світ.

10. САМЕ ВИ ВИЗНАЧАЄТЕ ЦІННІСТЬ СВОЇ ПИСАНИНИ

Цінність — то є дуже підступне слово із занадто великим багажем. Воно розповідає про пачки доларів. Також тут ідеться про самоповагу. Ба, навіть про духовність та моральність. Отож ми маємо справжнього хамелеона: саме те, що ви вважаєте за цінність, і набуває цього значення. Якщо ви ненавидите те, що робите, саме ненависть усе і визначатиме. Скажемо відверто: ваша праця має цінність, то ж не соромтеся на цьому наголосити. А зараз я скажу зовсім напрому: не працюйте задарма.

11. ВИ Є СВОЇМ НАЙГІРШИМ ВОРОГОМ

То не редактори. Не читачі. Не рецензенти. То не ваша дружина, не ваша мати, не ваша дитина та не ваш собака. Не власний розклад роботи, не ваш графік сну, не ваша система нестриманої мастурбації. Якщо вам не вдається писати, ви маєте звинувачувати в тому виключно себе самого. Може, вам варто приклеїти свою дупу до стільця. Або не відриватися від клавіатури доти, доки ви ще спроможні набирати текст. Пам'ятаєте, як мовилося у пісні Майкла Джексона: «Я запросив свою крихітку на суботню вечірку...», ні, зачекайте, то не вона. «Я починаю з людини у дзеркалі». Так, це воно. Так воно і є. Так саме і дійте.

12. ВАШ ГОЛОС — ТО Є ВАША ВЛАСНІСТЬ

Пишіть, укладаючи у цей процес усього себе. Пишіть так, наче ви не здатні не писати, наче вам нічого більше у світі не залишається, окрім писати. І тоді ваш голос стане вашим, виключно вашим. Це відбере час, але ви привласните свій голос, коли почнете. Ви знайдете свій власний голос та зможете більше не страждати стосовно вторинності.

13. РОЗВИВАЙТЕ МОЗОЛІ

Тримай свою срану голову, солдате! І тримайся, блядь, жорстко, якщо ти у справі. Життя письменника — то не цукор. Ви потерпатимете від редакторів. Вам відмовлятимуть у публікації. Далеко не всі поважатимуть те, що ви робите. Та до біса, багато хто просто чхатиме на вас. Нарощуйте масу підшкірного жиру. Сформууйте екзоскелета. Чекайте на те, що у ваше обличчя, гіпотетично кажучи (я сподіваюсь, що гіпотетично) летітимуть снігові кульки. Чекайте на неприємності. Але нічого, ви впораєтесь.

14. КАМЕНІ ПОЛІРУЮТЬСЯ ТЕРТЯМ

Навіть найжорсткіший камінь перетворюється на гладенький, завдяки тертю, рухам та ерозії. Так, життя письменника може бути занадто жорстким, але так воно і має бути. Редактура — це добре. Відмови — теж. Знайдіть собі напарника. Підпорядкуйте себе критиці.

Творче тертя є дуже корисним. Відкрийтеся йому. Зазирніть у цю темну діру без остраху, а з надією на відповідь. Углядіться у цю наративну піхву та віднайдіть там розповідь-немовля, що згорнулося клубочком... Ви скажете: «Це вже занадто»? Так воно і є.

15. ЯКЩО ВИ ПОВОДИТИМЕТЕСЯ НАЧЕ МУДАК, ВАС І МАТИМУТЬ ЗА МУДАКА

Тертя є корисним. А от бути проблемною людиною — то не дуже. Якщо ви мудакуватимете з агентами та видавцями, агенти та видавці почнуть ставитися до вас саме як до мудака. Якщо ви мудакуватимете з іншими письменниками, вони вгатять вас друкарською машинкою по голові, чи заріжуть айпадом у душі. Якщо ви мудакуватимете із читачами, вони поведуться ще гірше: припинять звертати на вас увагу. Тому, реально вам кажу, не будьте мудаком.

16. ПИСЬМЕННОЦТВО — ЦЕ НІКОЛИ НЕ ВИКЛЮЧНО ПИСЬМЕННОЦТВО

Звичайно, письменництво завжди у пріоритеті. І писати треба якнайкраще. То є аксіома. Але на цьому справа не закінчується. Чого тут тільки немає. Ми дуже сильно хотіли б аби письменництво полягало тільки у написанні! Але письменник то є також редактор, і маркетолог, і блогер, і читач, і філософ, і дизайнер, і видавник, і спікер. Він складає бюджети, читає контракти, вирішує конфліктні ситуації, робить каву,

пропонує випити. Він волоцюга, бог, диявол, інфузорія, яка заблукала у Всесвіті.

17. ЦЕ ІНДУСТРІЯ ЛЮДЕЙ

Усі наголошують на «корисних знайомствах». І в якомусь сенсі вони мають рацію, але тут насправді не йдеться про щось таки справжнє. Можна зрозуміти це, як таке, що воно суцільне шоу «Як стати моделлю», і ви маєте використовувати кожного заради своїх корисливих намірів. Але це не так. Ви хочете завести друзів. І це означає стати частиною спільноти. Люди — то не інструменти. Спілкуйтеся з людьми з тієї сфери, у якій ви працюєте. Не використовуйте їх і не ображайте.

18. НАЙГІРШЕ, ЩО ВИ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ, ЦЕ БУТИ ЗАНУДОЮ

У вашому арсеналі містяться всі слова, що взагалі існують, також ви маєте нескінченну кількість варіантів послідовностей, щоб розташувати ці слова. Тож, не будьте занудою. Кому потрібна книжка, що є такою ж нудною, як шматок мила?

19. НІ, ЗАЧЕКАЙТЕ, НАЙГІРШЕ, ЩО ВИ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ, ЦЕ ПИСАТИ НЕЗРОЗУМІЛО

Зрозумілість — то є справжня королева. Пишіть те, що маєте на увазі, не вводьте читача в оману. Ви

розповідаєте історію, чи то у книжці, чи у фільмі, чи у грі, статті, чи на серветці із кав'ярні. Не примушуйте читача продиратися крізь трясовину та хащі у намаганнях зрозуміти, що саме ви маєте на увазі.

20. ПИСЬМЕННИЦТВО — ТО Є РОЗПОВІДЬ ПРО СЛОВА, ОПОВІДАННЯ — ПРО ЖИТТЯ

Усі кажуть вам, що для того, аби стати письменником, ви маєте багато писати та читати. То є правда. Але не вся. Це допомагає вам зрозуміти технічний бік справи. Так ви можете хіба що зрозуміти, як вибудовуються історії. Але це не допоможе вам наростити м'язи на кістках. А для цього вам потрібне все інше, окрім читати та писати. Ідіть і живіть. Живіть на повну силу. Мандруйте. Катайтеся на велосипеді. Їжте дивовижні та рідкісні страви. Отримуйте різносторонній досвід. Інакше, про що, блядь, ви збираєтеся писати?

21. УСЕ МОЖНА ВИПРАВИТИ

Припиніть трахати собі мозок. Ви маєте вже те, що є не у кожній професії: нескінченну можливість переробляти. Писати й означає переписувати. Чи знаєте ви такий вислів: «Пий, доки вона не видаватиметься тобі красунею»? Тут так само. Редагуйте, доки писанина не перетвориться на красуню. Переписуйте, доки текст не видаватиметься вам задовільним. Ви володієте нескінченним запасом паяльних ламп, ножівок, скальпелів, ланцюгових пилок, вибухівки

та орбітальних лазерів для того щоб постійно руйнувати та перебудовувати. Звичайно, тут ви також можете потрапити у зачароване коло. Ви маєте відчувати, коли варто припинити пошук дрібниць, що не є бездоганними. Ви маєте знати, коли варто зіскакувати з потяга.

22. ЗАВЖДИ ЗАВЕРШУЙТЕ СВОЇ СПРАВИ

Будь-хто, кожен дурень, здатний почати щось та не завершити. Пам'ятаєте, коли я казав, що вас легіон? То є правда, але, якщо ви бажаєте відрізнятись від інших 90 % письменників (чи «письменників» — залежить від того, якою мірою ви є педантом), тоді просто завершіть те лайно, що ви почали писати. Припиніть кидати власних дітей. Ви ж не називатимете себе бігуном, якщо сходитимете із кожної дистанції на половині шляху. Завершення — то є чудовий початок. Припиніть шукати лазівку для втечі; вдайте, наче у вашій роботі такої просто не існує.

23. НЕ ІСНУЄ ТАКОЇ РЕЧІ, ЯК ПОГАНА ПОРАДА ДЛЯ ПИСЬМЕННИКА

Є така ситуація: поради, які спрацьовують для вас і поради, які не спрацьовують. Це так само, наче прийти до господарської крамниці і намагатися називати деякі інструменти «поганими». Ситуація є такою, що деякі з них підходять для вашої роботи, а деякі — ні. Насправді, більшість не спрацьовує. Будьте уважними:

чи зручно вам тримати інструмент у руці і чи допоможе він вам, замість того, щоб вибити вам око.

24. НАСПРАВДІ НІХТО, БЛЯДЬ, НІЧОГО НЕ ЗНАЄ

Ми всі просто волаємо у безодню, і ніхто насправді не знає відповідей. Окрім вас, і ці відповіді існують саме для вас. Усі інші лише перебувають у здогадках. Іноді вони мають рацію. Набагато частіше вони помиляються. Це зовсім не означає, що від їхніх нотацій зовсім немає користі. Ви просто маєте самостійно визначати вагомність цих слів.

25. НАДІЯ ВРЯТУЄ ВАС

Стосовно життя письменника, то краще отримати удар жорстким чоботом по пиці, ніж лоскотання пір'ям. Але встояти в усіх цих пригодах вам допоможуть лише надія та оптимізм. Ви маєте залишатися позитивним. Письменники є створіннями, які схильні впадати в тугу. Але не дозволяйте письменницькому смуткові затягувати вас у свої тенета. Будьте позитивними. Залишайтеся при здоровому глузді. Єдиний шлях здолати оте все лайно — це широко розплющити очі, посміхнутися — і чимчикувати далі. Не будьте одним із тих письменників, що одягнуті у костюм П'єро. Смукоток приходить занадто швидко, тож не запрошуйте його. Якщо письменництво не приносить вам задоволення, може вам не варто бути письменником. Так, тут ви повинні багато працювати, але ви маєте також

дозволяти собі погратися. Якщо це не так, то у чому взагалі, блядь, сенс? Чи не так? Ідіть підмітати вулиці, продавати машини, розфарбовувати сараї. А якщо ви все ж таки письменник, то пишть. І радійте з того, що ви можете це робити.